

Marts 2022 – august 2022

Ny forskning i musikterapi

Hanne Mette Ochsner Ridder

professor ved Musikterapiuddannelsen
og Forskerprogrammet i Musikterapi,
Aalborg Universitet.
hmr@ikp.aau.dk

I **Ny forskning i musikterapi** får du en kort opdatering på, hvad der har rørt sig i musikterapiforskningsmiljøet på Aalborg Universitet i halvåret siden sidste nummer af Tidsskriftet Dansk Musikterapi. Herudover får du indblik i den nyeste internationale forskning i musikterapi eller forskning, som har relevans for musikterapi.

Specialeafhandlinger i musikterapi

I foråret 2022 færdiggjorde og forsvarede seks musikterapistuderende deres kandidatspecialer i musikterapi ved Aalborg Universitet. Specialeemnerne viser en bredde i anvendelsen af musikterapi og spænder fra at undersøge musikterapi med mennesker med erhvervet hjerneskade og funktionsnedsættelser til udsatte kriminelle unge eller hospitalsindlagte patienter med blodsygdomme. Specialerne kan downloades fra AAUs projektbibliotek¹.

Elisabeth Vestergaard Lundin

En undersøgelse af rammeopbygning i musikterapi og dens indvirkning på nærvær i et forløb med en elev med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser – Et kvalitativt casestudie

Ea Wedel Bloksgaard

Hvordan laver vi en sang om dig?
Sangskrivning med et ungt menneske med sen-erhvervet hjerneskade med fokus på musik og lyrik, samt proces og produkt
– Et kvalitativt single casestudie

Asbjørn Joakimsen Helboe

Terapeutisk omsorg i musikterapi med udsatte kriminelle unge

Jan Olesen

Den terapeutiske alliance i musikterapi. En hermeneutisk undersøgelse om hvordan den terapeutiske alliance kan forstås i musikterapeutisk sammenhæng ud fra to semistrukturerede livsverdensinterview

Hanna Bjøvad Hjortland

"Lad mig fortælle dig en historie": Et fænomenologisk studie med tilhørende etnografisk deskriptiv mikroanalyse af en mand med psykisk udviklingshæmning, som udviser tegn på ekkolali i musikterapien

Natasja Matthé & Didde Cecillie Boris Fleggard

Anvendelsen af regulerende teknikker på tværs af to musikterapiforløb

Amanda Fog-Møller Haar

Musikterapi i en tilstand af limbo: en fænomenologisk beskrivelse og hermeneutisk undersøgelse af musikterapien på et hæmatologisk sengeafsnit

¹Link til kandidatspecialer: [https://projekter.aau.dk/projekter/da/semesters/10-semester\(c2d98b54-883a-4435-9c11-3fa9846e58c5\).html](https://projekter.aau.dk/projekter/da/semesters/10-semester(c2d98b54-883a-4435-9c11-3fa9846e58c5).html)

Kandidater i musikterapi forår 2022

Nyt om forskning i musikterapi fra Aalborg Universitet

I slutningen af april blev der afholdt internationalt ph.d.-kursus i musikterapi på Aalborg Universitet. På første kursusdag forsvarede musikterapeut Tim Honig fra USA sin ph.d.-afhandling om Guided Imagery and Music (GIM). I sin forskning undersøgte han i et indledende studie den terapeutiske effekt af terapiforløb med GIM for personer med depression, og hvordan erfaringerne herfra kan anvendes til at gennemføre et fremtidigt kontrolleret studie. Halvvejs inde i dataindsamlingen måtte sessionerne erstattes af online-sessioner pga. corona-restriktioner. Derfor undersøgte han ligeledes ved hjælp af kvalitative interviews deltageres oplevelse af dette skift samt forskelle og ligheder mellem fysisk tilstedeværelse og online deltagelse i terapien. Restriktionerne betød også at antallet af deltagere blev halveret, dog deltog 14 personer i alderen 24-72. De modtog enten 10 individuelle GIM-sessioner eller kom på venteliste (men fik efterfølgende tilbudt GIM-sessioner i gruppe). Som følge af det lave deltagerantal kunne der ikke påvises signifikante effekter, men lovende

effektstørrelser for depression, angst, stress og trivsel peger på at det er relevant at gennemføre undersøgelsen med et større deltagerantal. Deltagerne oplevede generelt online-sessionerne som virkningsfulde, men i mindre grad end sessioner med fysisk deltagelse. I den forbindelse var deltagerens relation til GIM-behandlerne vigtig for deres oplevelse af terapien. Online-sessionerne blev i starten oplevet som mindre personlige, men blev oplevet som mere positive i takt med at deltagerne blev fortrolige med formatet. Formand for bedømmelseskomiteen var lektor ved AAU, Bolette Daniels Beck, og de to eksterne komiteemedlemmer var professor Gro Trondalen fra Norwegian Academy of Music i Norge samt Dag Körlin, psykiater og leder af IMAGEing Training Institute i Sverige.

Honig, T. (2022). Guided Imagery and Music (GIM) for persons with depression. PhD dissertation, The Doctoral School of Social Sciences and Humanities, Aalborg University. Aalborg University Press. Kan hentes her: mt-phd.aau.dk/phd-theses

Der er et væld af nye publikationer fra forskergruppen i musikterapi. De er tilgængelige på

vbn.aau.dk/da/organisations/musikterapi/publications. Herunder kan nævnes en artikel udarbejdet af en større tværfaglig forskningsgruppe hvori også lektor Ulla Holck fra AAU deltog. De har i samarbejde opstillet en model for Rhythmic Relating som handler om at støtte social timing i tids-baserede og legende terapiformer med personer med autisme (musikterapi, legeterapi, etc.). Udgangspunktet for modellen er spørgsmålet om hvordan man kan være til rådighed for personer med autisme, men uden at være krævende i tilgangen. De essentielle parametre for Rhythmic Relating er bl.a. tilstrækkelig social timing samt læring gennem reparation af brudt kommunikation. Det forudsætter særlige kompetencer til kropslig spejling, rytmisk støtte og opmærksomhed hos terapeuter og andre der er i kontakt med personer med autisme. Målet med modellen er at muliggøre en legende terapeutisk interaktion, gradvis samregulering og trinvis sansemotorisk integration. På sigt forestiller gruppen sig at det for personer med autisme vil øge sam- og selvregulering, reducere angst og udfordrende adfærd samt øge tillid i sociale relationer.

Daniel, S., Wimpory, D., Delafield-Butt, J. T., Malloch, S., Holck, U., Geretsegger, M., ... & Amos, P. (2022). Rhythmic Relating: Bidirectional support for social timing in autism therapies. *Frontiers in Psychology: Cognitive Science*, 13.

Metastudier

Systematiske reviews er gennemgange af forskningslitteratur for at vurdere effekten af en intervention på en patientgruppe. Når sundhedsvæsenet skal vurdere evidensen af interventioner (f.eks. musikterapi) er det ikke enkelte undersøgelser der tæller, men grundige analyser af sådanne systematiske reviews. De kaldes for metastudier eller metaanalyser. Metastudier betragtes som den mest robuste evidens og beregnes ud fra statistiske analyser af de studier der indgår i reviewet. Analysen forudsætter at der er nok kontrollerede forsøg til at kunne give troværdige konklusioner. Hvis en metaanalyse kan påvise statistisk signifikans vil resultaterne typisk blive inddraget som anbefalinger i nationale kliniske retningslinjer. Giver en intervention en anbefaling, bør den kunne tilbydes alle der får en henvisning. Giver en såkaldt svag anbefaling anses behandlingen som en mulighed. I Danmark gives en svag anbefaling af musikterapi til reduktion af adfærdsmæssige og psykologiske symptomer ved demens.

Fordelen ved metastudier er klar besked om effekt, en tydelig afgrænsning til en særlig patientgruppe, og specifikt afgrænsede og

velbeskrevne interventioner. Ulempen er at en psykosocial og mangefacetteret intervention som musikterapi skal vurderes efter de samme afgrænsende principper. Det gør det vanskeligt da musikterapi f.eks. ikke kan erstattes af en kalktablet eller placebobehandling uden at både deltagere og behandlere ved om de får behandlingen eller ej, og til dels hvad behandlingen består af. I det såkaldte Cochrane-samarbejde gælder helt særlige procedurer og høje standarder for hvordan man foretager, analyserer og formidler systematiske reviews og metaanalyser. Cochrane-reviews har derfor en stor betydning når det drejer sig om at påvise effekten af en intervention.

Der har aldrig været publiceret så mange reviews og metastudier med fokus på musikterapi eller musikinterventioner som i foråret 2022. I det følgende gives en kort beskrivelse af to Cochrane-reviews samt fire andre metastudier.

Effekten af musikterapi ved autisme

I et opdateret Cochrane-review af effekten af musikterapi ved autisme kunne forskerholdet inkludere ikke mindre end 26 studier. Sammenlagt indgik 1165 personer med autisme. Her var tilstrækkeligt materiale til at gennemføre en metaanalyse, og ligeledes til at vurdere 11 forskellige effekter af musikterapi, f.eks. kommunikation, social interaktion og generelle autismsymptomer. Forskerholdets konklusion lød at der er evidens for at musikterapi sandsynligvis er forbundet med en øget chance for generel forbedring for personer med autisme og muligvis kan mindske sværhedsgraden af autisme og øge livskvalitet. Under musikterapien var der signifikant effekt på social interaktion, tilpasningsadfærd og nonverbal kommunikation, men denne effekt kunne ikke påvises ved målinger efter musikterapien.

Geretsegger, M., Fusar-Poli, L., Elefant, C., Mössler, K. A., Vitale, G., & Gold, C. (2022). Music therapy for autistic people. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (5).

Effekten af musikterapi ved alkohol- og stofmisbrug

I endnu et Cochrane-review blev effekten af musikterapi på alkohol- og stofmisbrug undersøgt. Alene alkoholisbrug er relateret til 5,3% af alle dødsfald på verdensplan, og misbrug har alvorlige konsekvenser for den enkelte, men også for familie og omgangskreds. I metaanalysen indgik 21 studier med i alt 1984

misbrugere. Resultaterne viste at musikterapi integreret med anden behandling medfører en reduktion af trangen til stoffer, ligesom motivationen for behandling øges for voksne i afgiftnings- og rehabiliteringsforløb. Det gælder især når der ikke blot gives én musikterapi-session men flere over tid.

Ghetti, C., Chen, X. J., Brenner, A. K., Hakvoort, L. G., Lien, L., Fachner, J., & Gold, C. (2022). Music therapy for people with substance use disorders. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (5).

Effekten af musikterapi på sprogtræning efter apopleksi

Apopleksi eller slagtilfælde skyldes en blod-prop eller blødning i hjernen. Et af de mest almindelige symptomer efter apopleksi er afasi, dvs. tab af evnen til at udtrykke sig sprogligt eller at forstå sprog. Ofte kommer sproget tilbage af sig selv indenfor de første måneder, men hos mange er der vedvarende sprogproblemer. I en metaanalyse af 6 kontrollerede studier med i alt 115 patienter med afasi efter en hjerneskade konkluderede forskerne at musikterapi i genoptræning af sprog kan have en positiv effekt på funktionel kommunikation, repetition og ordmobilisering hos apopleksi-patienter. Der kunne ikke påvises en effekt på sprogforståelse.

Liu, Q., Li, W., Yin, Y., Zhao, Z., Yang, Y., Zhao, Y., ... & Yu, J. (2022). The effect of music therapy on language recovery in patients with aphasia after stroke: a systematic review and meta-analysis. *Neurological Sciences*, 43, 863-872.

Effekten af musikterapi på træthed hos kræftpatienter

Hos størsteparten af patienter med hæmatologisk kræft (som omfatter f.eks. leukæmi og lymfekræft) opleves en intens træthed, også kaldet fatigue. I en metaanalyse af 6 kontrollerede studier med i alt 279 deltagere sås et signifikant fald i fatigue efter musikterapi. Sessionerne varede mellem 20 og 45 minutter og bestod typisk af levende musik med akustisk guitar eller keyboard.

Sezgin, M. G., & Bektas, H. (2022). The effect of music therapy interventions on fatigue in patients with hematological cancers: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Supportive Care in Cancer*, 1-12.

Effekten af musik på sundhedsrelateret livskvalitet

Musik kan øge vores trivsel. I en metaanalyse af 26 kontrollerede studier med 779 deltagere på gennemsnitligt 60 år kunne forskerne bekræfte at sundhedsrelateret livskvalitet (målt ved

hjælp af to specifikke måleredskaber: SF-12 og SF-36) stiger når vi beskæftiger os med musik. Den største effekt ses ved musikterapi. Musiklytning har ligeledes en signifikant effekt, hvorimod der ikke kunne påvises en effekt på livskvalitet ved sang når man målte effekten med SF-12 eller SF-36.

McCrary, J. M., Altenmüller, E., Kretschmer, C., & Scholz, D. S. (2022). Association of Music Interventions With Health-Related Quality of Life: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA network open*, 5(3).

Effekten af musikmedicin ved brandsårsbehandling

Behandling af svære forbrændinger er kompleks og forbundet med store smerter for patienterne. I en metaanalyse af 10 studier med 1061 brandsårpatienter indgik musikmedicin i behandlingen. Metaanalysen viste en signifikant reduktion i graden af smerte, angst og afslappethed når musikmedicin indgår i brandsårsbehandling.

Monsalve-Duarte et al. (2022). Music therapy and music medicine interventions with adult burn patients: A systematic review and meta-analysis. *Burns*, 48, 510-521.

Hjernescannings-undersøgelser

Efter alle de metaanalyser skal der blot nævnes en enkelt hjernescanningsundersøgelse. I studiet indgik 8 kvinder og 8 mænd mellem 54 og 89 år som alle deltog i udførlige helbredstest, neuropsykologiske test samt en fMRI-scanning før og efter musiklytning. Deltagerne lyttede dagligt i 8 uger til en personlig playliste som de sammen med en musikterapeut havde udarbejdet. Musiknumrene var en blanding af yndlingssange og musik af forskellige genrer (klassisk, pop og rock). Ud fra omfattende analyser af scanningsresultater sammenholdt med de øvrige sundhedsdata kunne forskerne påvise at musik styrker forbindelser i hjernen mellem auditive systemer og det såkaldte belønningssystem. Som forventet var det den velkendte yndlingsmusik som viste den mest positive respons. Forskerne konkluderede at regelmæssig musiklytning kan styrke hjernens forreste dele (frontallapperne) hvilket tyder på at musiklytning kan træne hjernen og styrke en sund aldring.

Quinci, M. A., Belden, A., Goutama, V., Gong, D., Hanser, S., Donovan, N. J., ... & Loui, P. (2022). Longitudinal changes in auditory and reward systems following receptive music-based intervention in older adults. *Scientific reports*, 12(1), 1-15.